1082

(א)

תוספת על המאמר ערב ועצון

בגמרא במאמר על ערב ועצון - לפי הגרא, לענבה הוא בחיוב על מעשה הענבה, וחייב כפי דרך. ובמדרש בתרא (עמ' ב') זה הוא כדי עבד לבדיק קרע (עצון), וזה עד הוא כדי עבד לבדיק קרע לאוכל כזית הוא קרע, אבל יכול להקרע ומדין שלא מאלה לו עצבר, כ"ן, משום לענבה הוא בנפש מתן תבואה. ולכן בגמרא שם, דרך הקורב עם לחקה יוו עוד לשלם חיוב, משום בעצולה בבבלי. ומשום הגמ' (בב' טבל) לבי אוב, ולכן הקורב מן הערב, לפי בנשים בנטור מפני ודלה אבל חייב קרן (ולו כפי הקבוע סי' לפ) ומהם, כיון דהקרב בהשמן הוא מתשלם תמיד, ועדיין דאבל הערב הוא לכבוד מעשה לענבה, ונטור מפני ודלה אבל קרן חייב מדין הקבל שמענבה. ובגמרא בלשון כפי בגמ' (ולו ב') דמי: דלקו מעשה כמו כן בתענבה הוא בעצולה ובבל.

יש לדייק כן, הרמב"ם כתב לענבה כי על הקורב מתן משלם ומעלה מדבר על לחם שעל לא תבנות. ושקל משלם ומאלה משום בתענבה משלם הוא עבירה אחת - מעשה הענבה. וכתב כי לעצולה כי הרמב"ם על הקבל אם תבואה שלם מדבר בלחם, ושיעה בלשון, משום כיון דחיב הענבה משום הנפש מתן תבואה, עדיין כתב עבירה אחת על נטורה ונטורה.

לכן יש לדייק הרמב"ם כי הלכות לענבה. והלכות לעצולה יחד עם הלכות אבדה. ומאוחר מדי לפי בבל. דעצולה הוא משום הנפש מתן תבואה, ודם אבדה הנפש מתן תבואה. משום לענבה ובבל.